

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Képzési szint	BSC	Tagozat	levelező	Tanév/félév	2023/2024 1
----------------------	------------	----------------	-----------------	--------------------	------------------------------

Sillabusz

A tantárgy címe	Kárpátalja turizmus- és rekreáció-földrajza
Tanszék	Földtudományi és Turizmus Tanszék
Képzési program	24 Szolgáltatási szféra / 242 Turizmus és rekreáció
A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka)	A tantárgy típusa: kötelező Kreditek száma: 4 Előadások: 8 óra. Szemináriumok / gyakorlati órák: - Laboratóriumi munka: - Önálló munka: 112 óra.
Tárgyfelelős oktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím)	Dr. Berghauer S., PhD berghauer.sandor@kmf.org.ua
A tantárgy előkövetelményei	
A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei	<p><i>A tantárgy célja</i> Megismertetni a hallgatókat Kárpátalja turizmusának természeti és társadalmi erőforrásait, valamint feltárni a turizmus sajátosságaival és problémáival kapcsolatos legfontosabb kérdéseket.</p> <p><i>A tantárgy feladatai</i> <i>Módszertani:</i> átadni a hallgatóknak azokat az ismereteket, amelyek segítik sikeresen tájékozódni és érvényesülni Kárpátalja turizmusában.</p> <p><i>Ismereti:</i> általános képet adni a Kárpátalja turizmusában rejlő lehetőségekről, a terület történelméről, földrajzi adottságairól, politikai, társadalmi helyzetéről, továbbá megismertetni a turizmus fontosabb problémáit és erőforrásait.</p> <p><i>Tartalmi modulok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kárpátalja helye Ukrajna turizmusában. • Kárpátalja természeti-rekreációs erőforrásainak értékelése. • A turizmus társadalomföldrajzi erőforrásai Kárpátalján. • Kárpátalja kulturális-rekreációs erőforrásainak értékelése. • Kárpátalja fontosabb turisztikai termékei és azok térbeli szerkezete. • A turisztikai kereslet elemzése Kárpátalján. Kárpátalja turisztikai útvonalai.
A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei	A tantárgy elsajátításának legfőbb formája az előadások és szemináriumi/gyakorlati foglalkozások, továbbá az önálló munkák elvégzése.

	<p>– A szemináriumi/ gyakorlati órák folyamán elkészített feladatokra és bemutatott előadásokra maximálisan 50 pontot lehet megszerezni. A szorgalmi időszakban összegyűjtött pontok a vizsga 50%-át teszik ki, a maradék 50%-ot a szóbeli vizsgán kell teljesíteni.</p>
<p>A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények</p>	<p>A tantárgy szemléltetése az órák folyamán prezentációk (ppt) formájában multimédia kivetítő segítségével valósulnak meg, magyar és ukrán szerzők tankönyveinek és segédanyagainak felhasználásával. A tantárgy tantárgymódszerei ellátásához felhasználható:</p> <ul style="list-style-type: none"> – az előadások jegyzetének nyomtatott és elektronikus változata; – szemléltetési anyag (ábrák, táblázatok, térképek); – multimédiás anyagok (videók, kisfilmek) – szétosztható anyag; – a Földtudományi és Turizmus Tanszék, illetve a főiskola könyvtárának segédanyagai és tudományos monográfiái
<p>A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok</p>	<p>Berghauer Sándor: Kárpátalja turizmusa / Туристичне краєзнавство Закарпаття. Főiskolai jegyzet. Берегово / Beregszász – 2012 http://genius-ja.uz.ua/images/files/berghauer-sandor.pdf</p> <p>Berghauer Sándor – Kóródi Márta – Nagy Benedek – Nagyné Csobán Katalin – Sztítás Péter: Turisztikai erőforrások hasznosítása a Kárpát-medence egyes területein. Kóródi Márta (eds.), Debreceni Egyetem. Debrecen, 2021. 188 p ISBN: 978-963-9822-77-1</p> <p>Berghauer Sándor – Sass Enikő – Tarpai József – Tóth Attila: A helyi termékekben rejlő turisztikai erőforrások Kárpátalján. Turisztikai és vidékfejlesztési tanulmányok 5: 3 pp. 57–73. 17 p. (2020)</p> <p>Berghauer Sándor – Sass Enikő (szerk.): A kárpátaljai magyarság turizmusfejlesztési stratégiája. Beregszász, Ukrajna : Gáborprint (2019) , 76 p.</p> <p>Móga J. – Gönczy S. – Berghauer S. – Móga K. 2019: Erőforrás vagy veszélyforrás? az Aknaszlatinai (Solotvyno) sóbányák múltja, jelene és jövője. / Georesource or geohazard? Past, present and future of the salt mines in Solotvyno. GeoMetodika – Földrajz szakmódszertani folyóirat. ELTE. Budapest http://tef.elte.hu/PDF/MogaEtAl2019_Sokarszt_Geometodika.pdf</p> <p>Д.Д. Фодор – О.О. Бергхауер – А.А. Товт – Н.К. Олаг: Дослідження найважливіших атракцій спадщинного туризму Закарпатської області. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Рекреаційно-туристичний потенціал регіонів України: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку». Луцьк 15–16, 2019</p> <p>Fodor Gyula – Berghauer Sándor – Tóth Attila: Kárpátalja vallási szerkezete 1915-ben a görögkatolikus egyházmegyei sematizmus alapján. Debrecen Süli-Zakar István emlékkötet. Didakt Kft, Debrecen, 2018, o- 80-89- ISBN:978-615-5212-60-4</p> <p>Berghauer S. – Fodor Gy.: Az örökségturizmus helye és jelentősége Kárpátalja idegenforgalmában. In. Kárpátalja Kollégium – Bereg, Máramaros, Ugocsa és Ung Kollégium. Szerk. Molnár E. – Espán M. Antalógia Kiadó, Lakitelek 2018. pp. 291-298</p> <p>Бергхауер Олександр – Товт Атілла: Туристична оцінка природних ресурсів Берегівського району Закарпатської області in «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації». Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди, 2017, pp. 39-41.</p>

- Бергхауер Олександр – Фодор Дюло – Товт Атілла: Туристична оцінка природних ресурсів Мукачівського району Закарпатської області in «Регіон – 2017: стратегія оптимального розвитку». Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, 2017, pp.35-38 ISBN: 978-966-285-435-0
- Бергхауер О. О., Фодор Д. Д., Товт А. А. Дослідження туристичних властивостей Свалявського району – визначення туристичних центрів за допомогою квантитативних та геоінформаційних методів. // Матеріали VII. Міжнародної наукової конференції «Актуальні проблеми дослідження довкілля», присв'яченої 80-річчю з дня заснування Ботанічного саду Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка. ФОП Цьома С. П. – СумДПУ імені А. С. Макаренка, Суми, 2017. – С. 251-254, УДК 502.3+504.453+57.017
- Бергхауер О. О., Фодор Д. Д. Попит та пропозиція на ринку туристичних послуг Закарпаття // Матеріали VIII міжнародної науково-практичної конференції «ТУРИСТИЧНИЙ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИЙ БІЗНЕС В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТА РЕГУЛЮВАННЯ» 23 – 24 березня 2017 року. – Черкаси, 2017. ISBN978-966-493-297-1 – С. 273-277
- Товт Атілла – Фодор Дюло – Бергхауер Олександр: Туристичний потенціал м. Мукачеве на основі порівняння закладів розміщення за статистичними даними та даними системи Booking.com in I Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція «Актуальні проблеми регіональних досліджень», Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки м. Луцьк, 2017, о. 105-109. ISBN: 978-966-940-127-4
- Batizi E. 1997: A viski várhegyi fürdő. In: Máramaros megye. Honismereti írások a monarchia korából, Budapest – Beregszász, pp 57–60.
- Bejdik, O. O. (Бейдик О. О.) 2001: Рекреаційна-туристські ресурси України. ВЦ КНУ, Київ.
- Berghauer S. 2008a: Cross border relationship and tourism. Shopping tourism in Beregszász. In: Soós K.–Orosz I. (szerk.): Acta Beregsasiensis. A I I. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai MagyaróiskolaF tudományos közleményei. 2008. VII./2. Ungvár, pp.142–222.
- Berghauer S. 2009a: Turizmus. In: Baranyi Béla (szerk.): Kárpátalja. MTA Regionális Kutatások Központja, Pécs–Budapest, 2009. IX. fejezet, pp. 337–353.
- Berghauer S. 2009b: Kárpátalja turizmusának kialakulása és ukrajnai jelene. 22 p.
- Berghauer S. 2010: Turizmus Kárpátalján. In: ModernGeográfia, 2010. 2. szám, 23p.
- Berghauer S. 2011: A határmentiség és a turizmus játossa összefüggései Kárpátalja magyarlakta területein. In: Tér és Társadalom / Space and Society 25. évf., 4. szám, 2011 pp. 148–163.
- Berghauer S. – Gyuricza L. 2010: The role of the borderland position in the tourism of Transcarpathia. „Cohesion and Disparities – Regional Management, Peripheral Areas and Sustainable Development in Eastern Europe” – Temesvár, Románia. 2010. május 13–16., 9 p.
- Dancs L. 2003: Turizmus és üdülési szokások Kárpátalja határ menti településein a harmadik évezred küszöbén. In: Süli-Zakar I. (szerk.):

	<p>Határok és határ mentiség az átalakuló Közép-Európában. Debreceni Egyetem Kossuth Egyetem. Debrecen. pp. 169–178.</p> <p>Deschmann A. 1990: Kárpátalja üemlékei. Tájak-Korok-Múzeumok Egyesület, Budapest,230 p.</p> <p>Donka A. – Gyuricza L. 2002: Az Ukrán–Magyar határtérség magyar oldalának területileg differenciált fejlesztési lehetőségei. Határok és Európai Unió, Szeged. pp. 223–231.</p> <p>Gönczy S. – Szilágyi Zs. – Berghauer S. 2011: A kárpátaljai falusiturizmus lehetséges irányai. XIX. Kárpátaljai Nyári Szabadegyetem. Felsőszinevér, 2011 június 28. – július 3. Előadás, (pdf formátum) 43 p.</p> <p>Sass Enikő, Berghauer Sándor, Tóth Attila, Linc Annamária: The impact of Covid-19 on the tourism activities of Hungarian tourism entrepreneurs in Transcarpathia / A Covid-19 hatása a magyar idegenforgalmi vállalkozók turisztikai tevékenységére Kárpátalján. Tér és Társadalom ISSN 2062-9923 Vol. 37 No. 3 (2023) https://tet.rkk.hu/index.php/TeT/article/view/3464</p> <p>Tarpai J. et al.: Kárpátalja magyar szemmel. / Закарпаття очима угорців. Shark Kiadó, Beregszász – Ungvár, 2021. https://www.kmtt.org/pdf/index.php?m=20210715105929&f=Book-to-web_150.pdf https://www.kmtt.org/pdf/index.php?m=20221025011637&f=Utikonyv-web-ua.pdf</p>
--	--

1. melléklet

Témakörök a vizsga teljesítéséhez

1. Turizmuspolitika és a turizmus jogi szabályozása Ukrajnában / Політика туризму в Україні. Правове регулювання туризму
2. A turizmus helye Ukrajna gazdaságában / Місце туризму в економіці України
3. A turisztikai szolgáltatók forgalma / Обіг туристичних підприємств
4. Turisztikai régiók Ukrajnában / Туристичні регіони в Україні
5. Kárpátalja helye Ukrajna turizmusában / Місце Закарпаття в українському туризмі
6. Történelmi események a kezdetektől a 20. század elejéig / Історичні події від початків до першої чверті ХХ століття
7. A 20. század első felének fontosabb eseményei / Найважливіші події першої половини ХХ століття
8. Kárpátalja turizmusa a Szovjetunió időszakában / Туризм Закарпаття у період Радянського Союзу
9. Infrastruktúra idegenforgalmi szempontú értékelése / Інфраструктура
10. Gazdaság idegenforgalmi szempontú értékelése / Економіка
11. Népszám idegenforgalmi szempontú értékelése / Населення
12. Vallási adottságok idegenforgalmi szempontú értékelése / Релігійні громади
13. Földrajzi fekvés idegenforgalmi szempontú értékelése / Географічне положення
14. Domborzati adottságok idegenforgalmi szempontú értékelése / Рельєф
15. Éghajlati adottságok idegenforgalmi szempontú értékelése / Клімат
16. Felszíni és felszínalatti vizek / Гідрологія. Поверхневі води
17. Ásvány- és termálvizek / Мінеральні та термальні води
18. Természetes növényzet és állatvilág / Флора та фауна
19. Természetvédelmi területek és Nemzeti parkok / Природоохоронні території та національні парки
20. Kárpátalja UNESCO-s értékei / Спадщина ЮНЕСКО на Закарпатті
21. Az ember alkotta vonzerők értékelése / Оцінка історично-культурних ресурсів
22. Várak / Замки
23. Kastélyok / Палаци
24. Templomok / Храми
25. Fatemplomok és kolostorok / Дерев'яні церкви, монастирі
26. Fesztiválok, rendezvények / Фестивалі, культурні заходи
27. Munkácsi vár / Мукачевський замок

28. Ungvári vár / Ужгородський замок
29. Nevickei vár / Невицький замок
30. Huszti vár / Хустський замок
31. Beregvár. Schönborn-kastély / Палац Шенборнів
32. Az Árpád-vonal bunkerei / Бункер лінії Арпід
33. Szinevéri-tó és Szinevéri Nemzeti Park / Національний парк Синевир
34. Útvonaltervezés / Маршрут
35. Kárpátalja vendégforgalmának elemzése / Аналіз туристичного попиту та постачання
36. Egészségturizmus / Оздоровчий туризм
37. Falusi turizmus / Сільський туризм
38. Síturizmus / Лижний туризм
39. Gasztro- és borturizmus / Гастро- та винний туризм
40. Természetjárás, bakancsos turizmus / Пішохідний туризм

2. melléklet

A vizsga jegye az összpontszámnak megfelelően az alábbiak szerint alakul:

A 100 pontos skálán	ECTS érdemjegy	Érdemjegy az 5-ös skálán
90–100	A jeles	5 jeles
82–89	B nagyon jó	4 jó
75–81	C jó	
64–74	D közepes	3 közepes
60–63	E elégséges	
35–59	Fx elégtelen, javítható	2 elégtelen, javítható
0–34	F elégtelen, újra felveendő	2 elégtelen, újra felveendő